

גאותנו ותפארתנו, כי אנו, יתמי דיתמי, זכינו לאותה החמדה הגנוזה. שאדון הנביאים זכה בה, וזהו כונת מאמרם ז"ל עה"כ, לכו לחמו בלחמי שקאי על התורה, הנקראת לחמי, כלומר הלחם, שהקב"ה בראו ט).

לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת (ב' כ"ג)

וברש"י לשון נופל על לשון, מכאן שנברא העולם בלשון הקדש. ובאו"ח סי' ס"ב, כתב שיכול לקרוא ק"ש בכל לשון, והוא מהגמ' ברכות י"ג, שמע בכל לשון שאתה שומע. וכתב ע"ז במשנה ברורה, שכ"ז מצד הדין, אבל למצוה מן המובחר הוא דוקא בלשה"ק. ובימינו אף מצד הדין יש להזהר שלא לקרותה בלשון אחר, כ"א בלשון הקודש, כי יש בק"ש כמה וכמה תיבות שאין אנו יודעים איך להעתיקם היטב, כגון תיבת ושננתם יש בו כמה באורים, א' לשון למוד וא' לשון חדות, כמו שאמרו ז"ל שיהיו ד"ת מחודדין בפיו וכו'. וכן כמה וכמה תיבות

מ ע ש י ל מ ל ד

ט) והי' רגיל לפרש עד"ז את הפסוק, כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו, שהכוונה, שהקב"ה מורו את ישראל ללמוד אותה התורה שהוא כביכול לומד אותה. כדאיתא בע"ז דף ד', וזהו שאנו מברכים בכל יום בברכת התורה „אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את „תורתו“, דהיינו התורה שהקב"ה עצמו לומד אותה. זכ"י גדולה ונשגבה לאדם שזוכה ללמד אותה תורה גופא שכביכול עוסק בה, וע"כ מהראוי שלא לעזבה, וזהו שמסיים „תורתי“ אל תעזובו.

ופעם כשדבר על נצחיות התורה, באר את הכתוב במשלי ל"א, בקאפ. אשת חיל מי ימצא, „גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה“, ולכאורה הי' צריך לאמר „כל ימי חייו“. כי הלא כלפי הבעל הדברים אמורים?

אבל ידוע כי אשת חיל כנוי לתורה ועלי' בטח לב האדם, והיא היא הגומלת טוב לאדם לא רק כל ימי חייו של האדם בעוה"ז, אלא „כל ימי חייה“ של התורה, כלומר אפי' לאחר מלאת ימי חייו של האדם, בשכבו תשמור עליו וגומלתו טוב, כי הלא התורה היא נצחיית.

ופעם התרגש בשיחתו לתלמידיו על אורך הגלות וענה ואמר בזה"ל:

כל התורה כולה שהקב"ה זכה אותנו בה נתבארה במשך שנות הגלות: הגאונים הראשונים והאחרונים מפרשי ים התלמוד פרשוה יבארוה, ואפילו סודות התורה נתבארו ע"י חכמים רבים. וכ"ז עלה בידינו בהיותנו כבושים בגולה. ומכיון שכבר עשינו את שלנו, ויצא לנו ש"ס מוגה ומדויק עם נושאי כליו למן ראשון שבראשונים עד האחרון שבאחרונים, כבר הגיעה העת להגאל. כי כבר אין לנו עבודה עוד בגלות, זולת למוד התורה, ולזה מסוגלת א"י ביותר, ובשביל זה עלינו להאמין, כי קרוב יום הגאולה.